

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра музичної україністики та народно-інструментального мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Фах (спеціальний музичний інструмент – баян, акордеон, бандура,
гітара, цимбали,)**

Освітня програма – Інструментально-виконавське мистецтво

Спеціальність – В5 (025) Музичне мистецтво

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 року

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Фах (спеціальний музичний інструмент)
Освітня програма	Музичне мистецтво
Спеціалізація	–
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Освітній рівень	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Основна
Курс / Семестр	I-II курс, I-III семестри
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Індивідуальні заняття – 82 год; Самостійна робота – 188 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	–
2. Опис дисципліни	
У навчанні і вихованні майбутніх виконавців і педагогів спеціальним класам належить особливо важлива роль. Найважливішим завданням педагога з фаху є виховання в студентів розуміння основної мети – навчитися правдиво розкривати художній задум виконуваних творів і засобами музично-виконавської майстерності доносити його до слухачів. Тому робота в спеціальному класі спрямована головним чином на усвідомлення і творче втілення студентом змісту, форми, стилю виконуваних творів і на оволодіння різноманітними засобами художньої майстерності. Плідність цієї роботи значною мірою обумовлюється розвитком творчої ініціативи і самостійності студента. Постійне стимулювання творчої ініціативи студента, виховання в нього навичок самостійної роботи є однією з головних задач музичного виховання. Прагнучи до найбільш досконалого виконання, усіляко розвиваючи віртуозну техніку, роз'яснюючи шляхи і методи оволодіння прийомами гри на інструменті, потрібно виховувати в той же час правильне розуміння музично-виконавської техніки, що є лише засобом утілення художньо-виконавських задумів. Особливе місце повинна займати робота над оволодінням мелодійно-протяжним змістовним тоном у широкому змісті цього слова. Виховання художньої і технічної сторін музично-виконавської майстерності варто здійснювати в їхній нерозривній єдності. Таким чином, метою та цілями курсу є підготовка висококваліфікованих фахівців мистецької галузі, які володіють художньою музично-виконавською майстерністю, необхідною для самостійної професійної діяльності в якості артистів оркестрів, камерних ансамблів, вчителів (викладачів) спеціального музичного інструменту (скрипки, альту, віолончелі, контрабаса) закладів початкової мистецької освіти та закладів фахової передвищої освіти. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні: ✓ Знати: ▶ стильові особливості виконання творів композиторів різних епох, національних шкіл і художніх течій; ▶ засоби художнього втілення композиторського задуму; ▶ методику поетапного вивчення твору; ▶ роль та місце інструктивного матеріалу у процесі формування музиканта-	

- педагога;
- ▶ особливості роботи над звуком, метро-ритмом, інтонацією, штрихами, динамікою;
- ▶ загальномузичні та специфічні засоби фразування.
- ✓ **Вміти:**
- ▶ виконувати музичні твори різних епох та стилів, українських та зарубіжних композиторів;
- ▶ застосовувати на практиці різноманітні штрихи та оригінальні прийоми гри;
- ▶ реалізувати навички камерно-ансамблевої та оркестрової гри;
- ▶ творчо підбирати інструктивний матеріал для подолання технічних труднощів у художніх творах;
- ▶ читати ноти з аркуша;
- ▶ вміти застосовувати набуті творчо-виконавські навички у педагогічній діяльності.

Компетентності

Загальні компетентності

- ЗК.1. Здатність спілкування іноземною мовою.
- ЗК. 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК. 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК, 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК. 5.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК. 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК. 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК. 8.Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК. 9.Здатність працювати автономно.

Фахові компетентності

- ФК.1.Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
- ФК. 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями.
- ФК.3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по інтерпретації, аранжуванню та перекладу музики.
- ФК.4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій, виконавській, диригентській, педагогічній діяльності.
- ФК.5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
- ФК.6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
- ФК.7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.
- ФК.8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.
- ФК.9.Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

Програмні результати навчання

- ПРН.1 Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.
- ПРН.3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
- ПРН.5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.
- ПРН.6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-

емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

3. Структура курсу

Річний план-мінімум

I курс

1. Дві поліфонії
2. Два твори великої форми
3. Чотири різнохарактерні п'єси

II курс

1. Твір великої форми
2. Дві різнохарактерні п'єси

РЕКОМЕНДОВАНІ ЗРАЗКИ ДИПЛОМНИХ ПРОГРАМ (БАНДУРА)

I

1. Г. Гендель «Пасакалія».
2. Г. Гембера Варіації на тему хороводу «Марина».
3. О. Левицький «Прелюд»
4. Укр. нар. дума в обр. Ф. Глушка «Смерть козака-бандуриста».
5. Обр. В. Тиможинського «Та ти гадаш, мій Андрійку»

II

1. Ю. Олійник Фанталія і фуга.
2. К. Мясков Фантазія на укр. нар. теми.
3. Л. Бетховен «Елізі»
4. Укр. нар. пісня, об. М. Лисенка «Ой джигуне, джигуне.
5. О. Нижанківський, сл. В. Масляка «О, не забудь»

III

1. Й. С. Бах - Ф. Бузоні, перекл. С. Баштана «Інтермеццо».
2. І. Левицький, переклад для бандури С. Овчарової «Українська рапсодія».
3. А. Дюран, перекл. для бандури С. Овчарової «Вальс».
4. Муз. О. Герасименко, сл. М. Чумарної «Пісня для мами».
5. Обр. М. Лисенка «Дощик».

IV

1. М. Дремлюга «Пасакалія».
2. А. Вівальді. Концерт G-dur, у 3 ч.
3. Р. Гриньків «Елегія».
4. Аранжування В. Кушпета. Вокально-інструментальна фантазія «Косарі».
5. Сл. М. Устияновича, обр. В. Войта «Гей браття опришки».

V

1. Й. Бах. Алеманда.
2. О. Герасименко «Концертні варіації»
3. Г. Менкуш «Весняна фантазія».
4. М. Лисенко, сл. Т. Шевченка «Хустиночко моя».
5. Укр. нар. пісня в обр. М. Дремлюги «Чи я в лузі не калина була»

VI

1. Й. С. Бах. Прелюдія і фуга d-moll
2. М. Дремлюга «Поема-рапсодія»
3. І. Гайдено. Три танці.
4. Укр. нар. пісня в обр. М. Дремлюги «Вербовая дощечка»
5. Г. Хоткевич, сл. Т. Шевченка «Тече вода в синє море»

VII

1. Г. Гендель. Чакона G-dur.
2. А. Муха. Варіації на тему укр. нар. пісні «Взяв би я бандуру»
3. К. Мясков «Елегія».
4. Обр. В. Тиможинського «Ой там, на товчку, на базарі»
5. Обр. Ф. Глушка, сл. Т. Шевченка «Дума» з поеми «Сліпий» («Невольник»)

РЕКОМЕНДОВАНІ ЗРАЗКИ ДИПЛОМНИХ ПРОГРАМ (БАЯН, АКОРДЕОН)

I

1. Й. С. Бах Органна Прелюдія і фуга ля-мінор
2. В. Зубицький «Слов'янська» соната – 2, 3, 6 ч.
3. В. Власов Парафраз на народну тему
4. Р. Гал'яно «Пісня для Джо»

II

1. Й. С. Бах Органна Прелюдія і фуга ре-мінор
2. І. Яшкевич Сонатина №4
3. В. Власов «Веснянка»
4. В. Бельтрамі Угорський танець № 5

III

1. Й. Пахельбель Хорал мі-мінор.
2. П. Терещенко – С. Мартон. Фантазія на закарпатські народні теми
3. В. Булавко Концертна п'єса на тему української народної пісні «Гандзя»
4. Дж. Фіна «Джмелине бугі»

IV

1. Т. Гутовський Органна прелюдія і фуга. Соль-мінор.
2. В. Затуловський Фантазія на тему української народної пісні «Чом ти не прийшов»
3. О. Чуєв «Балканський сувенір»
4. А. Аст'єр Фантазія в мі-мініорі

V

1. Г. Мітєв. Прелюдія і фуга на тему «Бітлз».
1. О. Жуков Фантазія на тему «Їхав, їхав козак містом»
2. В. Раду «Весняна хора»
3. А. Сташевський Капріччіо (in modo jazz)

VI

1. М. Сейбер Прелюдія і фуга ля-мінор.
2. Ф. Анжеліс Соната «Тупік»
3. В. Василенко Обробка української народної пісні «Глибока кирниця».
4. П. Макконен «Диско-танго»

**РЕКОМЕНДОВАНІ ЗРАЗКИ ДИПЛОМНИХ ПРОГРАМ
(ЦИМБАЛИ)**

I

1. В. Пихль Фуга № 2.
2. Б. Котюк Рапсодія № 1.
3. А. Гайденок „Петрівка”.
4. В. Попадюк „Фантазія на гуцульські народні теми”.
5. І. Вимер „Гуморестка”.

II

1. В. Пихль Фуга № 4.
2. Б.Котюк Рапсодія № 2.
3. Д. Попічук Варіації на тему укр. нар. пісні „Ой під вишнею”.
4. В. Зубицький „Весняні голоси”.
5. обр. Д. Попічука „Гопак”.

III

1. Х. Глюк Менует
2. В. Полевой Рондо.
3. Л. Колонін „Сіяючі золотом”.
4. І. Бурдін Прелюдія і Хора.

IV

1. Й.С. Бах Прелюдія та фуга з сюїти № 5 для віолончелі соло.
2. В. Полевой Концерт для цимбалів.
3. Т. Йордаке Варіації
4. Д. Попічук Молдавські мелодії.
- 5.

V

1. Й.С. Бах Сарабанда
2. Л. Донник Соната-епітафія для цимбалів з фортепіано.
3. А. Хачатурян Токата. Транскрипція для цимбалів І. Бурдіна.
4. А. Тімофєєв „Метафора”.
1. Л. Боккеріні Менует.

VI

1. Й.С. Бах Сарабанда та дубль з партіти № 1.
2. М. Кєза Соната C-dur
3. Д. Попічук Варіації на тему укр. нар. пісні „Копав, копав криниченьку”.
4. І. Міський „Українська п'єса”.
5. А. Геза Концертний етюд.

РЕКОМЕНДОВАНІ ЗРАЗКИ ДИПЛОМНИХ ПРОГРАМ (ГІТАРА)

I

1. Гендель Г. Ф. Чакона ре мінор.
2. Кікта В. Соната.
3. Понсе М. Прелюдії.
4. П'яццолла А. Танго.
5. Родріго Х. Три характерних танці.

II

1. Бах Й. С. Прелюдія, фуга, алегро для лютні BWV 998
2. Кошкін Н. Сюїта «Ельфи».
3. Фалья М. Пам'яті К. Дебюссі.
4. Циммерман Ф. Скерцо.
5. Чайковський П. Неаполитанська пісенька.

III

1. Бах Й.С. III Сюїта для віолончелі соло BWV 1009
2. Торроба М. Сонатина.
3. Лауро А. Вальси.
4. Леньяні Л. 6 каприсів, 36 каприсів.
5. Льобет М. Каталонські пісні.

IV

1. Бах Й. С. Прелюдія з віолончельної сюїти ре мажор
2. Шебалін В. Сонатина.
3. Морков В. Скерцо.
4. Льобет М. Каталонські пісні.

V

1. Бах Й. С. III Сюїта для віолончелі соло BWV 1009
2. Торроба М. Сюїта «Замки Іспанії».
3. Альбеніс І. «Червона башта»,
4. Малатс Х. Серенада.

VI

1. Бах Й. С. Чакона з партіти ре мінор
2. Сихра А. Хойер А. Класична соната.
3. Абреу А. Тіко-тіко
4. Александров Ю. Гавот.
1. Шебалін В. Дві прелюдії. «Роздуми».

4. Система оцінювання курсу відповідно до графіку навчального процесу

Навчальний семестр	Контрольний захід (технічний залік, академконцерт тощо)	Теми, що виносяться на контрольний захід	Максимальний бал за контрольний захід
I	Академічний концерт (9-й тиждень)	Поліфонія, п'єса	50
I	Семестровий іспит (17-й тиждень)	Твір великої форми, п'єса	50

II	Академічний концерт (9-й тиждень)	Поліфонія, п'єса	50
II	Семестровий іспит (17-й тиждень)	Твір великої форми, п'єса	50
III	Прослуховування дипломної програми (9-й тиждень)	Поліфонічний твір, твір великої форми, дві різнохарактерні п'єси	50
III	Семестровий іспит (15-й тиждень)	Поліфонічний твір, твір великої форми, дві різнохарактерні п'єси	50

5. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, спеціалізовані аудиторії для індивідуальних занять, музичні інструменти
Література: 1. Баран Т. Коментарі. Цимбаліст Тарас Баран. Львів: Кобзар, 2001. С. 74-92. 2. Баран Т. Світ цимбалів. Львів: Світ, 1999. 88 с. 3. Баран Т. Цимбали та музичний професіоналізм. Підручник. Львів: Афіша, 2008. 224 с. 4. Білоус В. Психологічні аспекти формування виконавської художньої майстерності. Київ. : ДАКККиМ, 2009. 150 с. 5. Брояко Н. Теоретичні аспекти виконавської техніки бандуриста. Івано-Франківськ : Обласна друкарня, 1997. 150 с. 6. Ваврик О. Кобзарські школи в Україні. Тернопіль : Збруч, 2006. 223 с. 7. Гулянич Ю. Коментар. Богдан Котюк. Two «Domeniko-sonate in D & in C» for 2 cimbalom. Львів: Афіша, 2007. С. 16-41. 8. Давидов М. А. Ритмодинаміка виконавського інтонування на баяні (акордеоні). <i>Музичне виконавство. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського</i>. К. : 2004. Вип. 40. С. 9–17. 9. Давидов М. А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста. Навчальний посібник для вищ. муз. навч. закладів. К.: Муз. Україна, 1997. 240 с. 10. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа). К.; НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. 419 с. 11. Дмитрук І. І. Бандурні переклади в контексті академічного виконавства. <i>Академічне народно-інструментальне мистецтво та вокальні школи Львівщини: Збірник матеріалів науково-практичної конференції</i>. Дрогобич: Коло, 2005. С. 73–78. 12. Дутчак В. Аранжування для бандури. Навчально-методичний посібник для студентів. Івано-Франківськ, 2001. 90 с. 13. Дутчак В. Бандурне мистецтво діаспори. Проблеми виконавства. <i>Мистецтвознавчі записки</i>. К., 2004. Вип. 5. С. 22–29. 14. Дутчак В. Бандурне мистецтво українського зарубіжжя як національно-культурний феномен ХХ – початку ХХІ століть. <i>Вісник Львівського університету. Серія мист–во</i>. Вип. 16. Ч. 2. С. 34–47. 15. Дутчак В. Г. Бандурне мистецтво українського зарубіжжя : монографія. Івано-Франківськ : Фоліант, 2013. 488 с. 16. Єргієв І. Артистичний універсум музиканта-інструменталіста кінця ХХ – початку ХХІ століття: дис. ... доктора мистецтвознавства : спец. 17.00.03 – Музичне мистецтво	

/ Єргієв Іван Дмитрович. К., 2016. 454 с. Режим доступу до джерела: http://knmau.com.ua/wp-content/uploads/2016/08/20160913-dysertatsiya-yerhiev.pdf 17. Князєв В. Ф. Сценічне хвилювання у концертній діяльності виконавця. <i>Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство</i>. Івано-Франківськ: Плай. 2001. Вип. III. С.41-49. 18. Князєв В. Ф. Теоретичні основи виконавської підготовки баяніста- акордеоніста. Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. 211 с. 19. Князєв В. Ф. Відображення художньо-виконавських та педагогічних поглядів В. Безфамільнова у його науково-методичних працях. <i>Актуальні проблеми народно-інструментального виконавства в Україні: історія і сучасність</i> : Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного ун-ту. Рівне, 2017. С. 47–56. 20. Князєв В. Ф. Твори малої форми у баянному доробку Ф. Анжеліса (аспекти виконавської інтерпретації). <i>Актуальні проблеми народно-інструментального виконавства в Україні: історія і сучасність</i> : Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного ун-ту. Рівне, 2019. С. 142–150. 21. Мокрогуз І. Аплікатура бандуриста ХХ ст., як основа формування виконавської техніки. <i>Тези регіональної науково-практичної конференції</i>. Івано-Франківськ, 2007. С. 57–59. 22. Мокрогуз І. Аплікатурні принципи Львівської бандурної школи (на матеріалі творчості Оксани Герасименко). <i>Вісник Прикарпатського університету</i>. Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ, 2008. В. XII–XIII. С. 250–253. 23. Черноіваненко А. Д. Фактура у визначенні речовності в баянному мистецтві композиторської і виконавської творчості. <i>Музичне виконавство</i>. Кн. 6. Науковий вісник Національної музичної академії ім. П.Чайковського. Вип. 14. К.: 2000. С. 199-207.	
6. Контактна інформація	
Кафедра	Кафедра музичної україністики та народно-інструментального мистецтва, вул. Сахарова 34 а, каб. 405, адреса сайту: https://kmunim.pnu.edu.ua/ , електронна адреса: kmunim@pnu.edu.ua
Викладачі	1) Бандура – Дутчак В. Г; 2) Гітара – Гребенюк Ю. В., Жовнір С. С.; 3) Баян, акордеон – Князєв В. Ф., Парумба Б. В., Пасічняк Л. М., Булда М. В., Черепанин М. В. 4) Цимбали – Гулянич Ю. М.
Контактна інформація викладачів	maryna.bulda@cnu.edu.ua – Булда М. В. violetta.dutchak@cnu.edu.ua – Дутчак В. Г. stanislav.zhovnir@pnu.edu.ua – Жовнір С. С.; vladyslav.kniaziev@cnu.edu.ua – Князєв В. Ф. bohdan.parumba@cnu.edu.ua – Парумба Б. В.; liliia.pasichniak@cnu.edu.ua – Пасічняк Л. М.; myron.cherepanyn@cnu.edu.ua – Черепанин М. В.; yurii.hulianych@cnu.edu.ua – Гулянич Ю. М.

7. Політика навчальної дисципліни	
Пропуски занять (відпрацювання)	Відвідування занять є важливою складовою навчання. Всі магістранти зобов'язані відвідувати індивідуальні заняття з фаху. Пропуски індивідуальних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Освітній процес здійснюється згідно графіку навчального процесу. Студенти університету, які не виконали індивідуальний навчальний план семестру з однієї, двох або трьох дисциплін і при семестровому контролі отримали оцінку «незараховано» чи «незадовільно» (FX або F) мають право (за особистим бажанням) на повторне проходження навчальної дисципліни, вивчення якої може бути перенесене на наступний навчальний період, що регулюється Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (№ 18 від 2.02. 2016 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.), яке регламентує процедуру повторного вивчення навчальної дисципліни, тобто ліквідації академічної заборгованості https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/povtorne-vyvchennia_nove.pdf

Викладач

Князєв В. Ф.